

2024/1263

30.4.2024

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/1263

z dnia 29 kwietnia 2024 r.

w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 6,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przewidziana w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) koordynacja polityk gospodarczych państw członkowskich w ramach Unii zakłada poszanowanie zasad przewodnich dotyczących stabilnych cen, zdrowych finansów publicznych i warunków pieniężnych oraz trwałej równowagi płatniczej.
- (2) Pakt stabilności i wzrostu, który początkowo obejmował rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97 ⁽³⁾ i (WE) nr 1467/97 ⁽⁴⁾ oraz rezolucję Rady Europejskiej z dnia 17 czerwca 1997 r. ⁽⁵⁾, opiera się na celu, jakim są zdrowe i stabilne finanse publiczne jako sposób poprawy warunków sprzyjających stabilności cen oraz silnemu, zrównoważonemu i inkluzywnemu wzrostowi, którego fundamentem jest stabilność finansowa, pomagając tym samym w osiągnięciu celów Unii w zakresie zrównoważonego wzrostu i zatrudnienia.
- (3) Ramy zarządzania budżetowego stanowią część europejskiego semestru, który obejmuje również koordynację szerszej pojętych polityk gospodarczych i zatrudnienia państw członkowskich, oraz nadzór nad tymi politykami zgodnie z art. 121 i 148 TFUE, łącznie z Europejskim filarem praw socjalnych, a także powiązane zalecenia dla poszczególnych krajów.
- (4) Udział parlamentów narodowych, partnerów społecznych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i innych odpowiednich zainteresowanych podmiotów w europejskim semestrze ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia poczucia odpowiedzialności na poziomie krajowym za polityki gospodarcze i budżetowe, a także przejrzystego i inkluzywnego kształtowania polityki.
- (5) Ramy zarządzania gospodarczego Unii powinny zostać dostosowane, aby lepiej uwzględniać zwiększone zróżnicowanie między poszczególnymi państwami członkowskimi w odniesieniu do sytuacji finansów publicznych, długu publicznego, wyzwań gospodarczych oraz innych słabych punktów. Zdecydowana reakcja polityczna na pandemię COVID-19 okazała się bardzo skuteczna w łagodzeniu gospodarczych i społecznych konsekwencji kryzysu spowodowanego pandemią, ale doprowadziła do znacznego wzrostu wskaźników zadłużenia sektora publicznego i prywatnego, uwypuklając znaczenie stopniowego, realistycznego, trwałego i pro wzrostowego obniżenia wskaźników zadłużenia i deficytów do ostrożnych poziomów, z zapewnieniem pola manewru dla polityk antycyklicznych oraz wyeliminowania zakłóceń równowagi makroekonomicznej, przy należyтым uwzględnieniu celów zatrudnienia i społecznych. Jednocześnie ramy zarządzania gospodarczego Unii należy dostosować, aby pomóc w sprostaniu średnio- i długoterminowym wyzwaniom stojącym przed Unią, takim jak realizacja sprawiedliwej transformacji cyfrowej i ekologicznej, w tym celów związanych z klimatem, określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 ⁽⁶⁾, w zapewnianiu bezpieczeństwa energetycznego, wspieraniu otwartej strategicznej autonomii, sprostaniu zmianom demograficznym, wzmocnieniu odporności społecznej i gospodarczej i trwałej konwergencji oraz wdrożeniu strategicznego kompasu na rzecz bezpieczeństwa i obrony – wszystkie te działania wymagają reform i trwałego wysokiego poziomu inwestycji w nadchodzących latach.

⁽¹⁾ Dz.U. C 290 z 18.8.2023, s. 17.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 23 kwietnia 2024 r.(dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 29 kwietnia 2024 r.

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Rezolucja Rady Europejskiej w sprawie Paktu stabilności i wzrostu – Amsterdam, 17 czerwca 1997 r. (Dz.U. C 236 z 2.8.1997, s. 1).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

- (6) Ramy zarządzania gospodarczego Unii powinny wspierać zdrowe i stabilne finanse publiczne oraz zrównoważony i inkluzywny wzrost, i dlatego powinny różnicować podejście wobec państw członkowskich poprzez uwzględnianie ich wyzwań związanych z długiem publicznym i gospodarką oraz dopuszczanie wieloletnich ścieżek wydatków dla poszczególnych krajów, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego wielostronnego nadzoru oraz poszanowaniu zasady równego traktowania.
- (7) Zapewnienie odpowiedniego poziomu inwestycji publicznych jest niezbędne do osiągnięcia głównych celów reformy ram zarządzania gospodarczego określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz do realizacji obecnych i przyszłych priorytetów Unii. Wdrożenie instrumentów finansowania, takich jak fundusze polityki spójności, które obecnie obejmują Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Fundusz Spójności ustanowione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058⁽⁷⁾, Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057⁽⁸⁾ i Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056⁽⁹⁾, w ramach Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy ustanowionego rozporządzeniem Rady (UE) 2020/2094⁽¹⁰⁾ lub europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej ustanowionego rozporządzeniem Rady (UE) 2020/672⁽¹¹⁾ mogłoby okazać się przydatne w kontekście poprawy efektywności i skuteczności inwestycji i polityk zatrudnienia oraz wszelkich unijnych instrumentów inwestycyjnych służących realizacji wspólnych priorytetów Unii.
- (8) W ramach procedury wielostronnego nadzoru określonej w art. 121 ust. 2, 3 i 4 oraz art. 148 ust. 4 TFUE należy monitorować pełen zakres rozwoju sytuacji gospodarczej i zatrudnienia w każdym z państw członkowskich i w całej Unii. Obejmuje to wykrywanie zakłóceń równowagi makroekonomicznej oraz zapobieganie nadmiernym zakłóceniom równowagi i ich korygowanie zgodnie z, odpowiednio, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1174/2011⁽¹²⁾ i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011⁽¹³⁾. Na potrzeby monitorowania rozwoju tej sytuacji gospodarczej i zatrudnienia państwa członkowskie powinny przedstawiać informacje w formie średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych obejmujących okres czterech lub pięciu lat, w zależności od zwykłej długości kadencji parlamentarnej w danym państwie członkowskim. Jako część zintegrowanej analizy rozwoju sytuacji zatrudnienia i społecznej w kontekście europejskiego semestru Komisja ocenia zagrożenia dla pozytywnej konwergencji społecznej w państwach członkowskich i monitoruje postępy we wdrażaniu zasad Europejskiego filaru praw socjalnych na podstawie tablicy wskaźników społecznych i zasad określonych w ramach konwergencji społecznej.
- (9) Należy ustanowić szczegółowe przepisy dotyczące treści krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, ich przedkładania, oceny, zatwierdzania i monitorowania, aby wspierać zdrowe i stabilne finanse publiczne oraz zrównoważony i inkluzywny wzrost w państwach członkowskich, jak również odporność poprzez reformy i inwestycje, w tym takie, które wnoszą wkład we wspólne priorytety Unii, oraz aby zapobiegać występowaniu nadmiernych deficytów publicznych.
- (10) W krajowych średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych należy ujmować politykę budżetową, reformy strukturalne i inwestycje poszczególnych państw członkowskich. Plany te powinny być fundamentem ram zarządzania gospodarczego Unii. Każde państwo członkowskie powinno przedstawić krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny określający jego ścieżkę wydatków, a także publiczne reformy i inwestycje o priorytetowym znaczeniu, które łącznie zapewnią trwałą i stopniową redukcję zadłużenia oraz zrównoważony i inkluzywny wzrost, unikając procyklicznej polityki budżetowej. Plany te powinny również obejmować szersze pojęte reformy i inwestycje, w tym w odniesieniu do wspólnych priorytetów Unii, a mianowicie: transformacji ekologicznej, w tym Europejskiego Zielonego Ładu i transformacji w kierunku neutralności klimatycznej do 2050 r. zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1119 i poprzez wdrożenie krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu złożonych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999⁽¹⁴⁾; transformacji cyfrowej, w tym programu polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r. ustanowionego decyzją Parlamentu

(7) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60).

(8) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 21).

(9) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).

(10) Rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 23).

(11) Rozporządzenie Rady (UE) 2020/672 z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 (Dz.U. L 159 z 20.5.2020, s. 1).

(12) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1174/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie środków egzekwowania korekty nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej w strefie euro (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 8).

(13) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

(14) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

Europejskiego i Rady (UE) 2022/2481⁽¹⁵⁾; odporności społecznej i gospodarczej oraz wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym powiązanych celów dotyczących zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa do 2030 r.; bezpieczeństwa energetycznego oraz, w stosownych przypadkach, budowania zdolności obronnych, w tym Strategicznego kompasu na rzecz bezpieczeństwa i obrony lub późniejszych aktów Unii mających znaczenie w kontekście tych priorytetów. W okresie działania środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241⁽¹⁶⁾ przy opracowywaniu krajowych średnioterminowych planów budżetowo-strukturalnych zobowiązania podjęte w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, powinny zostać należycie uwzględnione.

- (11) Fundusze polityki spójności są również zsynchronizowane z europejskim semestrem. Reformy i inwestycje w ramach tych funduszy, będące elementem długoterminowej polityki inwestycyjnej budżetu Unii, powinny także zostać należycie uwzględnione przy opracowywaniu krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, aby zapewnić spójność i, w stosownych przypadkach, komplementarność.
- (12) Przed przedłożeniem krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego należy przeprowadzić dialog techniczny z Komisją w celu zapewnienia zgodności z niniejszym rozporządzeniem. Sporządzana przez Komisję ocena krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych powinna zawierać podsumowanie tego dialogu technicznego. Na podstawie zalecenia Komisji Rada powinna przyjąć zalecenie ustalające ścieżkę wydatków netto i, stosownie do przypadku, zatwierdzić reformy i inwestycje, które stanowią podstawę ewentualnego przedłużenia okresu dostosowawczego.
- (13) Aby uprościć unijne ramy budżetowe i poprawić przejrzystość, jednolity wskaźnik operacyjny oparty na stabilności długu powinien służyć jako podstawa ustalania ścieżki wydatków i prowadzenia rocznego nadzoru finansów publicznych dla każdego państwa członkowskiego. Ten jednolity wskaźnik operacyjny powinien opierać się na wydatkach pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych, tj.: na wydatkach publicznych po skorygowaniu o wydatki z tytułu kosztów obsługi długu, działania dyskrecjonalne po stronie dochodów, wydatki na programy unijne w pełni kompensowane dochodami z funduszy unijnych, krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez Unię oraz elementy cykliczne wydatków na zasiłki dla bezrobotnych. Zgodnie z zasadami przewodnimi stosowanymi przez Komisję do klasyfikowania transakcji jako działań jednorazowych i innych działań tymczasowych, te działania jednorazowe i inne działania tymczasowe również powinny być odliczone od wskaźnika wydatków netto. Wskaźnik ten zapewnia pole manewru dla antycyklicznej stabilizacji makroekonomicznej, ponieważ nie oddziałują na niego automatyczne stabilizatory i inne wahania wydatków pozostające poza bezpośrednią kontrolą rządu.
- (14) Aby ukierunkować dialog prowadzący do przedłożenia krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, Komisja powinna przekazać państwom członkowskim, w których dług sektora instytucji rządowych i samorządowych przekracza 60 % PKB lub w których deficyt publiczny przekracza 3 % PKB, jak określono w art. 126 ust. 2 TFUE w związku z Protokołem (nr 12) w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, dołączonym do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i TFUE (zwanym dalej „protokołem nr 12”), trajektorię referencyjną obejmującą okres dostosowawczy wynoszący cztery lata i jego ewentualne przedłużenie o maksymalnie trzy lata. Ta trajektoria powinna opierać się na analizie ryzyka, uwzględniać specyfikę danego kraju i opierać się na stabilności długu, aby zapewnić bardziej perspektywiczne podejście dostosowane zarówno do obecnych, jak i przyszłych wyzwań.
- (15) Na wniosek państwa członkowskiego, którego dług publiczny nie przekracza 60 % PKB, a deficyt publiczny nie przekracza 3 % PKB, Komisja powinna przekazać temu państwu członkowskiemu wytyczne w postaci informacji technicznych.
- (16) Podczas miesiąca poprzedzającego termin przekazania przez Komisję państwu członkowskiemu trajektorii referencyjnej lub informacji technicznych to państwo członkowskie powinno mieć możliwość wystąpienia o przeprowadzenie rozmów technicznych z Komisją. Te rozmowy techniczne powinny stanowić okazję do omówienia najnowszych dostępnych informacji statystycznych oraz prognoz gospodarczych i perspektyw budżetowych tego państwa członkowskiego, przy zapewnieniu równego traktowania państw członkowskich.
- (17) Ramy wielostronnego nadzoru budżetowego Unii opierają się na danych statystycznych dostarczonych przez Eurostat, który – w imieniu Komisji – jest odpowiedzialny za zapewnienie jakości danych budżetowych zestawionych zgodnie z europejskim systemem rachunków narodowych i regionalnych. Eurostat ma ustanowić ramy na potrzeby przekazywania przez państwa członkowskie danych statystycznych dotyczących krajowego współfinansowania programów finansowanych przez Unię, które to dane są niezbędne do wdrożenia niniejszego rozporządzenia, a obecnie nie są gromadzone przez Eurostat. Do czasu ustanowienia ram na potrzeby gromadzenia i przekazywania takich danych państwa członkowskie mogą opierać się na danych szacunkowych. Format, zakres, częstotliwość i terminy przekazywania takich danych przez państwa członkowskie mają zostać określone przez odpowiednie unijne organy statystyczne.

⁽¹⁵⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2481 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiająca program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r. (Dz.U. L 323 z 19.12.2022, s. 4).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

- (18) Trajektoria referencyjna powinna zapewnić, aby na koniec okresu dostosowawczego dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wykazywał prawdopodobną tendencję spadkową lub utrzymywał się na ostrożnym poziomie, nawet w przypadku niekorzystnych scenariuszy. Ponadto, powinna ona zapewnić obniżenie i utrzymanie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych poniżej 3 % PKB, przy jednoczesnym uwzględnieniu faktu, że po zakończeniu okresu dostosowawczego państwa członkowskie mogą stanąć przed koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów, takich jak koszty starzenia się społeczeństwa. Ponadto powinna ona zapewnić spójność ze ścieżką korygującą zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1467/97.
- (19) Aby zwiększyć przewidywalność wyniku stosowania ram wielostronnego nadzoru budżetowego Unii i wzmocnić równe traktowanie państw członkowskich, trajektoria referencyjna powinna być zgodna *ex ante* z mechanizmem zapewniającym stabilność długu. Ten mechanizm powinien zapewnić w fazie opracowywania krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, by prognozowany wskaźnik długu publicznego zmniejszał się o minimalną średnią roczną wartość. Wyznaczałoby ono minimalny wymóg dotyczący wysiłku leżącego u podstaw trajektorii referencyjnej i ścieżki wydatków netto. Ze względu na szczególną strukturę pozostałego do spłaty długu publicznego Grecji oczekuje się, że znaczna kwota odroczonej płatności odsetek ma stać się wymagalna w 2033 r. Związany z tym wyjątkowy wzrost relacji długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB w Grecji nie powinien być zatem brany pod uwagę przy stosowaniu mechanizmu zapewniającego stabilność długu.
- (20) Oczekuje się, że oparte na analizie ryzyka wymogi dotyczące trajektorii referencyjnej będą wystarczające do obniżenia deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych znacznie poniżej wartości odniesienia wynoszącej 3 % PKB. Aby jednak ramy wielostronnego nadzoru budżetowego były bardziej odporne na niepewną ewolucję zmiennych makroekonomicznych, trajektoria referencyjna powinna również przewidywać wspólny margines odpornościowy względem określonej w Traktacie wartości odniesienia deficytu, o której mowa w art. 126 ust. 2 TFUE w związku z protokołem nr 12, lub konwergencję w kierunku tej wartości odniesienia deficytu. Ten wspólny mechanizm zapewnienia odporności powinien zagwarantować akumulację buforów fiskalnych na wypadek niekorzystnych okoliczności i wstrząsów, ułatwiając tym samym prowadzenie polityki antycyklicznych w unijnych ramach budżetowych.
- (21) W przypadku pierwszych krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych prawdopodobieństwo spadku długu publicznego w średnim okresie powinno opierać się na metodyce opisanej w wydanym przez Komisję monitorze stabilności długu z 2023 r. Grupa robocza ds. analizy stabilności długu powinna rozważyć możliwe usprawnienia metodyczne, w tym dotyczące podstawowych założeń. W skład tej grupy roboczej powinni wchodzić eksperci z państw członkowskich, Komisji i Europejskiego Banku Centralnego. Grupa robocza powinna zaprosić przedstawicieli Europejskiej Rady Budżetowej i Europejskiego Mechanizmu Stabilności w charakterze obserwatorów. Właściwa komisja Parlamentu Europejskiego powinna mieć możliwość zwrócenia się do Komisji o przedstawienie metodyki stosowanej w kontekście dialogu gospodarczego ustanowionego niniejszym rozporządzeniem.
- (22) Aby ocenić potrzebę dalszych dostosowań na koniec cztero- lub pięcioletniego okresu wdrażania krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego, Komisja powinna ponownie ocenić sytuację i przedstawić nową trajektorię referencyjną, jeśli poziom długu publicznego państwa członkowskiego nadal przekracza 60 % PKB lub jego deficyt publiczny przekracza 3 % PKB.
- (23) Każdy krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny powinien zawierać informacje o jego statusie w kontekście procedur krajowych, w szczególności informacje o tym, czy plan został przedłożony parlamentowi narodowemu oraz czy został przez niego zatwierdzony. W krajowym średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym należy również wskazać, czy parlament narodowy miał możliwość omówienia zalecenia Rady w sprawie poprzedniego planu oraz – w stosownych przypadkach – ewentualnych innych zaleceń lub decyzji Rady, lub ostrzeżeń Komisji. O ile jest dostępna, opinia niezależnej instytucji fiskalnej ustanowionej zgodnie z dyrektywą Rady 2011/85/UE⁽¹⁷⁾, powinna zostać dołączona do krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego przedłożonego Komisji. Przed przedłożeniem drugiego i kolejnego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego każde państwo członkowskie powinno przeprowadzić – zgodnie ze swoimi krajowymi ramami prawnymi – konsultacje z partnerami społecznymi, władzami regionalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i innymi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami krajowymi. Informacje na temat konsultacji z parlamentami narodowymi i procesu konsultacji powinny zostać zawarte w krajowym średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym. Ze względu na bardziej napięty harmonogram przewidziany na przygotowanie pierwszych krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych państwa członkowskie mogłyby przeprowadzić konsultacje w okresie poprzedzającym przygotowanie tych planów w odpowiednich terminach.
- (24) W przypadku powołania nowego rządu państwo członkowskie powinno mieć możliwość przedłożenia Komisji zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego. Jeżeli istnieją obiektywne okoliczności uniemożliwiające wdrożenie krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego, państwo członkowskie powinno mieć możliwość wystąpienia z wnioskiem o możliwość przedłożenia Komisji zmienionego planu nie później niż 12 miesięcy przed zakończeniem bieżącego planu.

⁽¹⁷⁾ Dyrektywa Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. U. L 306 z 23.11.2011, s. 41).

- (25) Jeżeli państwa członkowskie w swoich krajowych średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych stosują założenia, które różnią się od ram średniookresowych prognoz dotyczących długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, powinny one należycie wyjaśnić i uzasadnić te różnice w przejrzysty sposób i za pomocą solidnych argumentów ekonomicznych w ramach dialogu technicznego i w swoich krajowych średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych.
- (26) Jeżeli Rada uzna, że zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny państwa członkowskiego nie spełnia wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, Rada powinna co do zasady zalecić pierwotną trajektorię referencyjną, która została wcześniej przekazana przez Komisję jako ścieżka wydatków netto.
- (27) Aby umożliwić właściwe współdziałanie wspólnych ram unijnych i krajowych ram budżetowych, Komisja powinna oprócz swojej ocenę przestrzegania przez państwa członkowskie ich odpowiednich ścieżek wydatków netto, ustalonych przez Radę wyłącznie na zmianach wydatków netto. Państwa członkowskie powinny być w stanie wyznaczyć swoje krajowe cele budżetowe za pomocą innego wskaźnika, takiego jak wynik strukturalny, jeśli jest to wymagane w ich krajowych ramach budżetowych.
- (28) W swojej ocenie krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych Komisja powinna badać w szczególności wiarygodność założeń makroekonomicznych i budżetowych w zakresie, w jakim odbiegają one od założeń leżących u podstaw trajektorii referencyjnej. W szczególności prognozy dotyczące długu przy założeniu niezmiennego kursu polityki, które należy zawrzeć w planie, powinny być porównywalne z prognozami Komisji.
- (29) Aby zapewnić wdrożenie krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, Komisja i Rada powinny monitorować realizację ujętych w tych planach reform i inwestycji w ramach europejskiego semestru na podstawie rocznych sprawozdań z postępów przedkładanych przez państwa członkowskie oraz zgodnie z art. 121 i 148 TFUE. W tym celu Komisja i Rada powinny zaangażować się w dialog gospodarczy z Parlamentem Europejskim.
- (30) Parlament Europejski powinien być należycie zaangażowany w regularny i zorganizowany sposób w europejski semestr w celu zwiększenia przejrzystości, rozliczalności i poczucia odpowiedzialności za decyzje podejmowane w kontekście europejskiego semestru. Przewodniczący Rady i Komisja powinni regularnie informować Parlament Europejski o rezultatach wielostronnego nadzoru prowadzonego na podstawie niniejszego rozporządzenia. Komisja powinna przygotowywać i przekazywać Radzie informacje, które mają być przedstawiane w kontekście niniejszego rozporządzenia, oraz bez zbędnej zwłoki udostępniać je Parlamentowi Europejskiemu.
- (31) Aby zapewnić bardziej stopniową redukcję zadłużenia, okres dostosowawczy może zostać przedłużony o maksymalnie trzy lata, pod warunkiem że państwo członkowskie uzasadni swój krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny pakietem weryfikowalnych i ujętych w ramach czasowych reform i inwestycji, które, co do zasady, łącznie pobudzają wzrost i zwiększają odporność; wspierają stabilność finansów publicznych; służą realizacji wspólnych priorytetów Unii; uwzględniają odpowiednie zalecenia dla poszczególnych krajów w ramach europejskiego semestru, w tym, w stosownych przypadkach, zalecenia wydane w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej, jak również priorytetu inwestycyjne danego państwa członkowskiego, nie prowadząc przy tym do obniżenia poziomu inwestycji publicznych finansowanych ze środków krajowych w okresie obowiązywania planu w porównaniu do poziomu średniookresowego przed rozpoczęciem planu, z uwzględnieniem zakresu i skali wyzwań krajowych.
- (32) Pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego powinien być spójny ze zobowiązaniami zawartymi w zatwierdzonym planie odbudowy i zwiększania odporności danego państwa członkowskiego w okresie działania środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz w umowie partnerstwa uzgodnionej na podstawie wieloletnich ram finansowych. W przypadku gdy plany odbudowy i zwiększania odporności obejmują ambitne reformy i inwestycje, w szczególności w odniesieniu do wzrostu gospodarczego i stabilności finansów publicznych w perspektywie średniookresowej, należy uznać, że spełniają one wymogi na potrzeby przedłużenia okresu dostosowawczego dla pierwszych krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych.
- (33) Pakiet reform i inwestycji przedstawiony w krajowych średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych powinien być dostosowany do wspólnych priorytetów Unii, w tym do osiągnięcia: sprawiedliwej ekologicznej i cyfrowej transformacji, w tym zapewnienia spójności z celami dotyczącymi klimatu określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1119; odporności społecznej i gospodarczej, łącznie z Europejskim filarem praw socjalnych; bezpieczeństwa energetycznego; oraz, w razie potrzeby, budowania zdolności obronnych. W swojej ocenie krajowych średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych Komisja powinna zwrócić szczególną uwagę na te priorytety. Ten pakiet reform i inwestycji powinien być również spójny z wdrażaniem krajowych strategii określonych przez dane państwo członkowskie w celu realizacji tych priorytetów Unii.

- (34) Z myślą o wspieraniu pro wzrostowych strategii konsolidacji finansów publicznych, przy opracowywaniu kolejnych planów należy należycie uwzględnić wpływ reform i inwestycji po ich zrealizowaniu w ramach krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych. Szczególną uwagę należy zwrócić na wpływ przyszłych dochodów publicznych, wydatków i wzrostu potencjalnego na stabilność finansów publicznych, a także na wkład we wspólne priorytety Unii, w oparciu o solidne i oparte na danych dowody ekonomiczne.
- (35) W przypadku gdy państwo członkowskie nie zrealizuje w sposób zadowalający ujętego w ramach czasowych pakietu reform i inwestycji, które stanowią podstawę bardziej stopniowej ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę, w wyznaczonym terminie, Rada, na zalecenie Komisji, powinna móc zalecić skrócenie przedłużenia okresu dostosowawczego ścieżki wydatków netto, tj. zaostrzenie rocznego wysiłku dostosowawczego, chyba że istnieją obiektywne okoliczności uniemożliwiające realizację w pierwotnie przewidzianym terminie.
- (36) Komisja powinna utworzyć dla każdego państwa członkowskiego rachunek kontrolny, aby śledzić roczne i skumulowane odchylenia w górę i w dół odnotowanych wydatków netto od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę. Na rachunku kontrolnym nie należy rejestrować odchyłeń dopóki aktywowane są klauzule wyjścia. Zgodnie z art. 2 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1467/97 opracowując sprawozdanie na podstawie art. 126 ust. 3 TFUE, Komisja powinna uwzględnić – jako istotne czynniki – postęp w realizacji reform i inwestycji, w tym w szczególności polityki służące wdrożeniu wspólnej strategii Unii na rzecz wzrostu i zatrudnienia, oraz zwrócić szczególną uwagę na wkłady finansowe umożliwiające realizację wspólnych priorytetów Unii, jak określono w niniejszym rozporządzeniu.
- (37) Niezależne instytucje fiskalne dowiodły swojej zdolności do wspierania dyscypliny budżetowej i poprawy wiarygodności finansów publicznych państw członkowskich. Aby zwiększyć poczucie odpowiedzialności na szczeblu krajowym, w zreformowanych ramach zarządzania gospodarczego Unii należy utrzymać doradczą rolę niezależnych instytucji fiskalnych z myślą o stopniowym budowaniu ich zdolności.
- (38) Stała i bardziej niezależna Europejska Rada Budżetowa powinna odgrywać bardziej znaczącą rolę doradczą w ramach zarządzania gospodarczego Unii. Powinna ona nadal oceniać wdrażanie paktu stabilności i wzrostu, oceniać przyszły kurs polityki budżetowej w strefie euro jako całości oraz doradzać Komisji i Radzie, przy jednoczesnym poszanowaniu roli i prerogatyw Komisji ustanowionych w TUE i TFUE. Należy zwiększyć jej niezależność i dostęp do informacji. W ramach procesu mianowania przewodniczącego i członków Europejskiej Rady Budżetowej powinny być przeprowadzane konsultacje z Radą i Parlamentem Europejskim. Mianowania te powinny, w miarę możliwości, zapewniać odpowiednią równowagę geograficzną i równowagę płci.
- (39) Przedstawiając opinię na temat projektów planów budżetowych przedłożonych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013⁽¹⁸⁾, Komisja powinna ocenić, czy projekty planów budżetowych są spójne ze ścieżkami wydatków netto, ustalonymi przez Radę na podstawie niniejszego rozporządzenia.
- (40) Na wypadek poważnych wstrząsów w strefie euro lub w całej Unii konieczne jest posiadanie ogólnej klauzuli wyjścia, aby móc poradzić sobie ze znacznym pogorszeniem koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w całej Unii; klauzula ta dopuszcza odchylenie od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę pod warunkiem, że takie odchylenie nie zagraża stabilności finansów publicznych w średnim okresie. Uruchomienie i przedłużenie obowiązywania ogólnej klauzuli wyjścia ma podlegać zaleceniu Rady, które Rada powinna postarać się przyjąć w ciągu czterech tygodni od wydania zalecenia Komisji. Europejska Rada Budżetowa powinna wydać opinię w sprawie przedłużenia okresu obowiązywania ogólnej klauzuli wyjścia.
- (41) Oprócz ogólnej klauzuli wyjścia należy również przewidzieć klauzulę wyjścia dotyczącą poszczególnych krajów, która zezwala na odchylenie od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę – pod warunkiem że takie odchylenie nie zagraża stabilności finansów publicznych w średnim okresie – w przypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności, takich jak nieprzewidywalne zdarzenia zewnętrzne, które pozostają poza kontrolą państwa członkowskiego, mają duży wpływ na finanse publiczne państwa członkowskiego i wymagają antycyklicznych środków budżetowych. Uruchomienie i przedłużenie obowiązywania klauzul wyjścia dotyczących poszczególnych krajów ma podlegać zaleceniu Rady, które Rada powinna postarać się przyjąć w ciągu czterech tygodni od wydania zalecenia Komisji, z uwzględnieniem wniosku danego państwa członkowskiego o uruchomienie lub przedłużenie obowiązywania dotyczącej go klauzuli wyjścia.

⁽¹⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 473/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wspólnych przepisów dotyczących monitorowania i oceny projektów planów budżetowych oraz zapewnienia korekty nadmiernego deficytu w państwach członkowskich należących do strefy euro (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 11).

- (42) Niniejsze rozporządzenie stanowi część pakietu, w skład którego wchodzi również rozporządzenie Rady (UE) 2024/1264⁽¹⁹⁾ i dyrektywa Rady (UE) 2024/1265⁽²⁰⁾. Wspólnie, te trzy akty ustawodawcze (zwane dalej łącznie „reformą ram zarządzania gospodarczego”) reformują unijne ramy zarządzania gospodarczego, które włączają do prawa Unii treść tytułu III „Pakt fiskalny” Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej⁽²¹⁾ z dnia 2 marca 2012 r. („TSCG”), zgodnie z jego art. 16. Na podstawie doświadczeń z wdrażania przez państwa członkowskie TSCG reforma ram zarządzania gospodarczego zachowuje średniookresowe ukierunkowanie paktu fiskalnego jako narzędzie służące osiągnięciu dyscypliny budżetowej i wspieraniu wzrostu. Reforma ram zarządzania gospodarczego obejmuje wzmocniony wymiar krajowy, co ma zwiększyć poczucie odpowiedzialności na szczeblu krajowym, w tym przez utrzymanie doradczej roli niezależnych instytucji fiskalnych, co opiera się przede wszystkim na wspólnych zasadach paktu fiskalnego dotyczących krajowych mechanizmów korekty fiskalnej zaproponowanych przez Komisję w jej komunikacie z dnia 20 czerwca 2012 r. zgodnie z art. 3 ust. 2 TSCG. Analiza wydatków skorygowanych o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów na potrzeby oceny ogólnej dotyczącej zgodności wymaganej na mocy paktu fiskalnego została określona w niniejszym rozporządzeniu. Podobnie jak w pakcie fiskalnym, tymczasowe odchylenia od planu średniookresowego są dozwolone jedynie w wyjątkowych okolicznościach zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi rachunku kontrolnego. Analogicznie do postanowień paktu fiskalnego, w przypadku znacznych odchyleń od planu średniookresowego należy wdrożyć działania mające na celu skorygowanie odchyleń w zdefiniowanym okresie. Reforma ram zarządzania gospodarczego wzmacnia nadzór finansów publicznych i procedury egzekwowania w celu realizacji zobowiązania do wspierania zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu. Reforma ram zarządzania gospodarczego zachowuje zatem podstawowe cele dyscypliny budżetowej i stabilności długu określone w pakcie fiskalnym.
- (43) W celu zapewnienia skutecznego wdrożenia i odpowiedniego monitorowania niniejszego rozporządzenia Komisja powinna w odpowiednim czasie, po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego, zapewnić wytyczne dotyczące informacji, jakie państwa członkowskie mają przedstawiać w swoich średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych i rocznych sprawozdaniach z postępów. Wytyczne te powinny zostać podane do wiadomości publicznej.
- (44) Wielostronny nadzór powinien opierać się na niezależnych danych statystycznych o wysokiej jakości tworzonych zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009⁽²²⁾,
- (45) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, polegające na zapewnieniu skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i wielostronnego nadzoru budżetowego, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań na rzecz koordynacji i nadzoru możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (46) Z uwagi na obowiązujący termin przewidziany w pakcie stabilności i wzrostu, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym z dniem jego opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się przepisy zapewniające skuteczną koordynację zdrowych polityk gospodarczych państw członkowskich, wspierając tym samym osiągnięcie celów Unii w zakresie zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i zatrudnienia.

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2024/1264 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>).

⁽²⁰⁾ Dyrektywa Rady (UE) 2024/1265 z dnia 29 kwietnia 2024 r. zmieniająca dyrektywę Rady 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz.U. L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>).

⁽²¹⁾ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:42012A0302\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:42012A0302(01))

⁽²²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

2. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się szczegółowe zasady dotyczące treści krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, ich przedkładania, oceny i monitorowania w ramach wielostronnego nadzoru budżetowego prowadzonego przez Radę i Komisję w celu wspierania zdrowych i stabilnych finansów publicznych, zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i odporności poprzez reformy i inwestycje, a także zapobiegania nadmiernym deficytom publicznym.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „zalecenia dla poszczególnych krajów” oznaczają wytyczne Rady kierowane corocznie do państw członkowskich dotyczące polityki gospodarczej, polityki budżetowej, polityki zatrudnienia i polityki strukturalnej zgodnie z art. 121 i 148 TFUE;
- 2) „wydatki netto” oznaczają wydatki publiczne po skorygowaniu o wydatki z tytułu odsetek, działania dyskrecjonalne po stronie dochodów, wydatki na programy unijne w pełni kompensowane dochodami z funduszy unijnych, krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez Unię, cykliczne elementy wydatków na zasiłki dla bezrobotnych oraz działania jednorazowe i inne działania tymczasowe;
- 3) „trajektoria referencyjna” oznacza wieloletnią trajektorię wydatków netto przekazaną przez Komisję w celu ukierunkowania dialogu z państwami członkowskimi, w których dług sektora instytucji rządowych i samorządowych przekracza 60 % produktu krajowego brutto (PKB) lub w których deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekracza 3 % PKB, podczas sporządzania przez nie krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych;
- 4) „informacje techniczne” oznaczają wytyczne przekazane przez Komisję na wniosek państwu członkowskiemu, w których dług publiczny nie przekracza 60 % PKB, a deficyt publiczny nie przekracza 3 % PKB, zanim państwa członkowskie sporządzą krajowe średniookresowe plany budżetowo-strukturalne;
- 5) „ścieżka wydatków netto” oznacza wieloletnią trajektorię wydatków netto państwa członkowskiego;
- 6) „krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny” oznacza dokument zawierający zobowiązania państwa członkowskiego dotyczące polityki budżetowej, reform i inwestycji, obejmujący okres cztero- lub pięcioletni, w zależności od zwykłej długości kadencji parlamentarnej w tym państwie członkowskiemu;
- 7) „roczne sprawozdanie z postępów” oznacza sprawozdanie państwa członkowskiego dotyczące wdrażania krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego, w tym ścieżki wydatków netto, ustalone przez Radę oraz reform i inwestycji;
- 8) „okres dostosowawczy” oznacza okres, w którym następuje dostosowanie fiskalne państwa członkowskiego, obejmujący okres czterech lat lub, w przypadku przedłużenia, okres czterech lat z dodatkowym okresem wynoszącym maksymalnie trzy lata;
- 9) „rachunek kontrolny” oznacza rejestr skumulowanych odchyleń w górę i w dół odnotowanych wydatków netto w państwie członkowskiemu od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę;
- 10) „wynik strukturalny” oznacza wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych uwzględniający wpływ zmian cyklicznych, po skorygowaniu o działania jednorazowe i inne działania tymczasowe;
- 11) „strukturalny wynik pierwotny” oznacza wynik strukturalny pomniejszony o wydatki z tytułu kosztów obsługi długu.

ROZDZIAŁ II

EUROPEJSKI SEMESTR

Artykuł 3

Europejski semestr

1. Aby zapewnić ściślejszą koordynację polityk gospodarczych i trwałą konwergencję wyników gospodarczych i społecznych państw członkowskich, Rada i Komisja, z udziałem Parlamentu Europejskiego zgodnie z art. 27 niniejszego rozporządzenia, prowadzą wielostronny nadzór w kontekście europejskiego semestru zgodnie z celami i wymogami określonymi w TFUE.

2. Wielostronny nadzór opiera się na niezależnych danych statystycznych o wysokiej jakości tworzonych zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009.

3. Europejski semestr obejmuje:

- a) formułowanie i nadzór nad wdrażaniem ogólnych wytycznych polityki gospodarczej państw członkowskich i Unii zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE, zaleceń dla poszczególnych krajów i zalecenia w sprawie polityki gospodarczej strefy euro,

- b) formułowanie i nadzór nad wdrażaniem wytycznych dotyczących zatrudnienia, które mają być uwzględniane przez państwa członkowskie zgodnie z art. 148 ust. 2 TFUE, w tym zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, oraz formułowanie powiązanych zaleceń dla poszczególnych krajów. Nadzór nad wdrażaniem sprawowany przez Komisję obejmuje postępy we wdrażaniu zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i jego głównych celów na podstawie tablicy wskaźników społecznych i ram służących identyfikacji zagrożeń dla konwergencji społecznej;
- c) przedkładanie, ocenę i zatwierdzanie krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych państw członkowskich, a także monitorowanie ich wdrażania w ramach rocznych sprawozdań z postępów;
- d) nadzór mający na celu zapobieganie zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowanie na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011.

Artykuł 4

Wdrażanie europejskiego semestru

1. W razie potrzeby, po dokonaniu na podstawie niniejszego rozporządzenia oceny krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, rocznych sprawozdań z postępów i sytuacji społeczno-gospodarczej państw członkowskich, Rada kieruje zalecenia do państw członkowskich, na podstawie zaleceń Komisji, wykorzystując w pełni instrumenty prawne przewidziane w art. 121 i 148 TFUE oraz w powiązonym prawodawstwie wtórnym.
2. Przed podjęciem kluczowych decyzji w ramach opracowywania ich polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej państwa członkowskie należycie uwzględniają ogólne wytyczne dotyczące ich polityki gospodarczej oraz zalecenia i wytyczne dotyczące zatrudnienia, o których mowa odpowiednio w art. 3 ust. 3 lit. a) i b). Komisja monitoruje postępy w tym zakresie.
3. Niezastosowanie się przez państwo członkowskie do wytycznych i zaleceń, o których mowa w ust. 2, może prowadzić do:
 - a) wydania dalszych zaleceń;
 - b) ostrzeżeń Komisji lub zaleceń Rady na podstawie art. 121 ust. 4 TFUE;
 - c) zastosowania środków na mocy niniejszego rozporządzenia, rozporządzenia (WE) nr 1467/97 lub rozporządzenia (UE) nr 1176/2011.

ROZDZIAŁ III

TRAJEKTORIA REFERENCYJNA

Artykuł 5

Trajektoria referencyjna

W przypadku gdy dług sektora instytucji rządowych i samorządowych przekracza 60 % PKB lub deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekracza 3 % PKB, Komisja przekazuje danemu państwu członkowskiemu i Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu trajektorię referencyjną wydatków netto obejmującą okres dostosowawczy wynoszący cztery lata i jego ewentualne przedłużenie o maksymalnie trzy lata na podstawie z art. 14.

Artykuł 6

Wymogi oparte na analizie ryzyka dotyczące trajektorii referencyjnej

Trajektoria referencyjna oparta jest na analizie ryzyka i zróżnicowana dla poszczególnych państw członkowskich, przy czym zapewnia się, by:

- a) do końca okresu dostosowawczego, przy założeniu braku dalszych działań budżetowych, prognozowany wskaźnik długu sektora instytucji rządowych i samorządowych został sprowadzony lub utrzymywał się w prawdopodobnej tendencji spadkowej lub pozostawał na ostrożnym poziomie poniżej 60 % PKB w średnim okresie;
- b) prognozowany deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych został obniżony do poziomu poniżej 3 % PKB w okresie dostosowawczym i był utrzymywany poniżej tej wartości odniesienia w średnim okresie, przy założeniu braku dalszych działań budżetowych;

- c) wysiłek na rzecz dostosowania fiskalnego w okresie objętym krajowym średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym był co do zasady liniowy i co najmniej proporcjonalny do łącznego wysiłku w całym okresie dostosowawczym; oraz by
- d) zachowano spójność ze ścieżką korygującą, o której mowa w art. 3 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1467/97, w stosownych przypadkach.

Artykuł 7

Mechanizm zapewnienia stabilności długu

1. Trajektoria referencyjna zapewnia, by prognozowana relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB zmniejszała się o minimalną średnią roczną wartość wynoszącą:
 - a) 1 punkt procentowy PKB dopóki relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB przekracza 90 %;
 - b) 0,5 punktu procentowego PKB dopóki relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB utrzymuje się między 60 % a 90 %.
2. Średnie zmniejszenie, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oblicza się od roku poprzedzającego obowiązywanie trajektorii referencyjnej lub roku, w którym przewiduje się uchylenie procedury nadmiernego deficytu na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1467/97, w zależności od tego, co nastąpi później, aż do końca okresu dostosowawczego.

Artykuł 8

Mechanizm zapewnienia odporności deficytu

1. Trajektoria referencyjna zapewnia, by dostosowanie fiskalne kontynuowano, w razie potrzeby, do czasu osiągnięcia przez państwo członkowskie poziomu deficytu zapewniającego wspólny margines odpornościowy w ujęciu strukturalnym wynoszący 1,5 % PKB względem wartości odniesienia dotyczącej deficytu wynoszącej 3 %.
2. Roczna poprawa strukturalnego wyniku pierwotnego w celu osiągnięcia wymaganego marginesu wynosi 0,4 punktu procentowego PKB i zostaje zmniejszona do 0,25 punktu procentowego PKB w przypadku przedłużenia okresu dostosowawczego, o którym mowa w art. 14.

Artykuł 9

Uprzednie zalecenia Komisji

1. Do dnia 15 stycznia roku, w którym państwa członkowskie muszą przedłożyć swoje krajowe średniookresowe plany budżetowo-strukturalne na podstawie art. 11, lub w terminie trzech tygodni od wniosku państwa członkowskiego o przedłożenie zmienionego planu na podstawie art. 15, Komisja przekazuje danemu państwu członkowskiemu i Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu:
 - a) ramy i wyniki średniookresowych prognoz dotyczących długu publicznego stanowiące podstawę do przygotowania planów;
 - b) własną prognozę makroekonomiczną i założenia makroekonomiczne;
 - c) trajektorię referencyjną, jeżeli jest ona wymagana na mocy art. 5, lub informacje techniczne, jeżeli państwo członkowskie zwróciło się o nie na mocy ust. 3 niniejszego artykułu, oraz odpowiadający im strukturalny wynik pierwotny, w tym arkusze kalkulacyjne i inne odpowiednie informacje niezbędne do zapewnienia ich pełnego odwzorowania.
2. Podczas miesiąca przez terminem przekazania przez Komisję państwu członkowskiemu uprzedniego zalecenia, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, państwo członkowskie może wystąpić o przeprowadzenie rozmów technicznych z Komisją. Takie rozmowy techniczne stanowią okazję do omówienia najnowszych dostępnych informacji statystycznych oraz prognoz gospodarczych i perspektyw budżetowych tego państwa członkowskiego.
3. W odniesieniu do państw członkowskich, w których deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych nie przekracza 3 % PKB, a dług sektora instytucji rządowych i samorządowych nie przekracza 60 % PKB, Komisja przedstawia – na wniosek danego państwa członkowskiego – informacje techniczne dotyczące strukturalnego wyniku pierwotnego, który jest niezbędny do utrzymania deficytu nominalnego poniżej 3 % PKB, przy założeniu braku dodatkowych środków z zakresu polityki, w średnim i długim okresie, wraz ze wskazaniem, czy oznacza to potrzeby w zakresie dostosowań fiskalnych. Takie informacje techniczne muszą być również spójne z mechanizmem zapewniającym odporność deficytu, o którym mowa w art. 8.

*Artykuł 10***Ocena prawdopodobieństwa**

1. Aby ocenić prawdopodobieństwo, że prognozowany wskaźnik zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych państwa członkowskiego wykazuje tendencję spadkową lub pozostaje na ostrożnym poziomie, Komisja stosuje możliwą do odwzorowania, przewidywalną i przejrzystą metodykę w oparciu o następujące warunki:
 - a) wskaźnik długu sektora instytucji rządowych i samorządowych spada lub pozostaje na ostrożnym poziomie według deterministycznych scenariuszy ram średniookresowych prognoz Komisji dotyczących długu publicznego;
 - b) ryzyko, że wskaźnik długu sektora instytucji rządowych i samorządowych nie spadnie w ciągu pięciu lat następujących po okresie dostosowawczym związanym z krajowym średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym, jest wystarczająco niskie; ocena tego ryzyka oparta jest na opracowanej przez Komisję analizie stabilności długu.
2. Właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może zwrócić się do Komisji o przedstawienie metodyki stosowanej w kontekście dialogu gospodarczego, o którym mowa w art. 28.
3. Komisja podaje do wiadomości publicznej swoją ocenę prawdopodobieństwa i arkusze kalkulacyjne zawierające dane bazowe, jak również inne odpowiednie informacje w celu zapewnienia pełnego odwzorowania wyników w momencie przedłożenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego na podstawie art. 11.

ROZDZIAŁ IV

KRAJOWE ŚREDNIOOKRESOWE PLANY BUDŻETOWO-STRUKTURALNE*Artykuł 11***Przedkładanie krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych**

1. Każde państwa członkowskie przedkłada Radzie i Komisji krajowe średniookresowe plany budżetowo-strukturalne do dnia 30 kwietnia ostatniego roku obowiązywania bieżącego planu. Dane państwo członkowskie i Komisja mogą w razie potrzeby uzgodnić przedłużenie tego terminu o rozsądny okres.
2. Państwo członkowskie może zwrócić się do odpowiedniej niezależnej instytucji fiskalnej o wydanie opinii na temat prognozy makroekonomicznej i założeń makroekonomicznych leżących u podstaw ścieżki wydatków netto, dając tej niezależnej instytucji fiskalnej wystarczająco dużo czasu na przygotowanie opinii.

Odpowiednie niezależne instytucje fiskalne wydają takie opinie począwszy od dnia 1 maja 2032 r., o ile udało im się do tego czasu uzyskać wystarczające zdolności w tym zakresie. Fakt, że niezależna instytucja fiskalna nie wydała opinii w rozsądnym terminie nie uniemożliwia państwu członkowskiemu przedłożenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego. Opinię niezależnej instytucji fiskalnej, jeżeli taka opinia jest dostępna, należy dołączyć do krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego przedkładanego Komisji.
3. Przed przedłożeniem krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego każde państwo członkowskie przeprowadza – zgodnie ze swoimi krajowymi ramami prawnymi – konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim, partnerami społecznymi, władzami regionalnymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami.
4. Przed przedłożeniem krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego każde państwo członkowskie – zgodnie ze swoimi krajowymi ramami prawnymi – może poddać projekt krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego pod dyskusję na forum parlamentu krajowego.
5. Każde państwo członkowskie podaje swój krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny do wiadomości publicznej w momencie jego przedłożenia Radzie i Komisji.

*Artykuł 12***Dialog techniczny**

Przed przedłożeniem krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego każde państwo członkowskie prowadzi dialog techniczny z Komisją w celu zapewnienia zgodności krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego z art. 13 i 15.

Artykuł 13

Wymogi dotyczące krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych

Krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny:

- a) zawiera ścieżkę wydatków netto, a także leżące u jej podstaw założenia makroekonomiczne i planowane działania budżetowo-strukturalne w celu wykazania zgodności z wymogami fiskalnymi w art. 16 ust. 2 i 3;
- b) zawiera trajektorię referencyjną lub informacje techniczne przekazane przez Komisję na podstawie, odpowiednio, art. 5 lub art. 9 ust. 3. W przypadku gdy krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny zawiera ścieżkę wyższych wydatków netto niż trajektoria referencyjna wydana przez Komisję na podstawie art. 5, dane państwo członkowskie przedstawia w swoim planie solidne i oparte na danych argumenty ekonomiczne wyjaśniające tę różnicę;
- c) wyjaśnia, w jaki sposób dane państwo członkowskie zapewni realizację reform i inwestycji odpowiadających na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru, w szczególności w zaleceniach dla poszczególnych krajów oraz wyjaśnia, w jaki sposób to państwo członkowskie zrealizuje następujące wspólne priorytety Unii:
 - (i) sprawiedliwa ekologiczna i cyfrowa transformacja, łącznie z celami dotyczącymi klimatu, określonymi w rozporządzeniu (UE) 2021/1119;
 - (ii) odporność społeczna i gospodarcza, łącznie z Europejskim filarem praw socjalnych;
 - (iii) bezpieczeństwo energetyczne oraz
 - (iv) w razie potrzeby, budowanie zdolności obronnych.
- d) opisuje działanie danego państwa członkowskiego mające na celu uwzględnienie skierowanego do niego zalecenia dla poszczególnych krajów, istotnego dla procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, oraz – w stosownych przypadkach – ostrzeżeń Komisji lub zaleceń Rady wydanych na podstawie art. 121 ust. 4 TFUE;
- e) w stosownych przypadkach wyjaśnia, w jaki sposób dane państwo członkowskie zapewni realizację odpowiedniego pakietu reform i inwestycji, o którym mowa w art. 14, stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego danego państwa członkowskiego o maksymalnie trzy lata;
- f) opisuje wpływ reform i inwestycji, które dane państwo członkowskie już zrealizowało, ze zwróceniem szczególnej uwagi na wpływ przyszłych dochodów publicznych, wydatków publicznych i wzrostu potencjalnego na stabilność finansów publicznych, w oparciu o solidne i oparte na danych argumenty ekonomiczne;
- g) zawiera informacje na temat:
 - (i) głównych założeń makroekonomicznych i budżetowych;
 - (ii) zobowiązań ukrytych i warunkowych;
 - (iii) oczekiwanego wpływu reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego;
 - (iv) prognozowanego poziomu inwestycji publicznych finansowanych ze środków krajowych w okresie objętym krajowym średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym;
 - (v) potrzeb w zakresie inwestycji publicznych, w tym tych związanych ze wspólnymi priorytetami Unii, o których mowa w lit. c) niniejszego artykułu;
 - (vi) konsultacji z parlamentami krajowymi i innych konsultacji, o których mowa w art. 11;
 - (vii) spójności i, w stosownych przypadkach, komplementarności z funduszami polityki spójności oraz krajowym planem odbudowy i zwiększania odporności danego państwa członkowskiego w okresie działania środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241.

Artykuł 14

Kryteria dotyczące przedłużenia okresu dostosowawczego

1. W przypadku gdy państwo członkowskie zobowiąże się do wdrożenia odpowiedniego pakietu reform i inwestycji zgodnie z kryteriami określonymi w ust. 2, okres dostosowawczy może zostać przedłużony o maksymalnie trzy lata.
2. Pakiet zobowiązań dotyczących reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, co do zasady spełniają łącznie następujące kryteria:
 - a) prowadzą, w oparciu o wiarygodne i ostrożne założenia, do trwałej poprawy potencjału wzrostu i odporności gospodarki danego państwa członkowskiego;
 - b) wspierają stabilność finansów publicznych wraz ze strukturalną poprawą finansów publicznych w średnim okresie, np. poprzez zmniejszenie relacji wydatków publicznych do PKB lub zwiększenie relacji dochodów publicznych do PKB;
 - c) służą realizacji wspólnych priorytetów Unii, o których mowa w art. 13 lit. c);
 - d) uwzględniają odpowiednie zalecenia krajowe skierowane do właściwego państwa członkowskiego, w tym, w stosownych przypadkach, zalecenia wydane w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej;
 - e) zapewniają, aby planowany ogólny poziom inwestycji publicznych finansowanych ze środków krajowych w okresie objętym krajowym średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym nie był niższy niż średniookresowy poziom przed tym okresem, z uwzględnieniem zakresu i skali wyzwań krajowych.
3. Każde z zobowiązań dotyczących reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, musi być wystarczająco szczegółowe, przewidywać koncentrację działań na wstępie, być ujęte w ramach czasowych i weryfikowalne, oraz musi spełniać następujące kryteria:
 - a) opis zobowiązań dotyczących reform i inwestycji musi być jasny i umożliwiać Komisji ich ocenę pod kątem kryteriów określonych w ust. 2;
 - b) reformy muszą być realizowane w okresie objętym średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym;
 - c) do końca okresu dostosowawczego muszą zostać poczynione znaczące postępy w realizacji inwestycji;
 - d) opis reform i inwestycji musi zawierać, w stosownych przypadkach, wskaźniki umożliwiające ocenę ich realizacji i ich monitorowanie.
4. Zobowiązania dotyczące pakietu reform i inwestycji, stanowiące podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego powinny być spójne ze zobowiązaniami zawartymi w zatwierdzonym planie odbudowy i zwiększania odporności danego państwa członkowskiego w okresie działania środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241 oraz w umowie partnerstwa uzgodnionej z danym państwem członkowskim na podstawie wieloletnich ram finansowych.

Artykuł 15

Zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny

1. Nie później niż dwanaście miesięcy przed końcem bieżącego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji o przedłożenie zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego przed upływem okresu objętego krajowym średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym, gdy istnieją obiektywne okoliczności uniemożliwiające jego wdrożenie w tym okresie. W takim przypadku zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny obejmuje okres pozostały do końca pierwotnego okresu obowiązywania planu.
2. W przypadku powołania nowego rządu państwo członkowskie może przedłożyć zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny obejmujący nowy okres czterech lub pięciu lat, w zależności od zwykłej długości kadencji parlamentarnej.
3. Państwo członkowskie może zwrócić się do odpowiedniej niezależnej instytucji fiskalnej o wydanie opinii na temat prognozy makroekonomicznej i założeń makroekonomicznych leżących u podstaw ścieżki wydatków netto, dając tej niezależnej instytucji fiskalnej wystarczająco dużo czasu na przygotowanie opinii.

Począwszy od dnia 1 maja 2032 r. odpowiednie niezależne instytucje fiskalne wydają takie opinie, o ile uda im się uzyskać wystarczające zdolności. Fakt, że niezależna instytucja fiskalna nie wydała opinii w rozsądnym terminie nie stanowi przeszkody, by państwo członkowskie przedłożyło zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny. Opinię niezależnej instytucji fiskalnej, jeżeli taka opinia jest dostępna, należy dołączyć do zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego przedkładanego Komisji.

4. Do celu przygotowania przez państwo członkowskie zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego zgodnie z ust. 1 lub 2 Komisja przekazuje temu państwu członkowskiemu i Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu nową trajektorię referencyjną lub, na wniosek tego państwa członkowskiego, nowe informacje techniczne.

5. Biorąc pod uwagę wcześniejsze dostosowanie dokonane przez dane państwo członkowskie lub brak takiego dostosowania, nowa trajektoria referencyjna nie może koncentrować wysiłku na rzecz dostosowania fiskalnego na etapie końcowym, i nie może co do zasady prowadzić do niższego poziomu wysiłku na rzecz dostosowania fiskalnego.

6. W przypadku przedłożenia zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego zastosowanie mają art. 12, 13, 14 i 16–20.

7. W stosownych przypadkach Komisja ocenia w szczególności, czy ewentualne przedłużenie okresu dostosowawczego ma obowiązywać lub nadal obowiązywać w ramach zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego. Ocena Komisji uwzględnia realizację zobowiązań dotyczących pakietu reform i inwestycji, które stanowiły podstawę przedłużenia w ramach pierwotnego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego, a także zmiany w zakresie wyzwań związanych z długiem publicznym w ramach zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego.

Artykuł 16

Ocena krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych przez Komisję

1. Komisja ocenia każdy krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny w terminie sześciu tygodni od jego przedłożenia. Dane państwo członkowskie i Komisja mogą w razie potrzeby uzgodnić przedłużenie tego terminu o – co do zasady – maksymalnie dwa tygodnie.

2. Oceniając krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny, Komisja bada w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego, czy ścieżka wydatków netto spełnia wymogi dotyczące wprowadzenia lub utrzymania prawdopodobnej tendencji spadkowej długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do końca okresu dostosowawczego lub utrzymania długu na ostrożnym poziomie poniżej 60 % PKB oraz sprowadzenia i utrzymania deficytu publicznego poniżej 3 % PKB w średnim okresie.

3. Oceniając krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny, Komisja bada w odniesieniu do państw członkowskich, które otrzymały trajektorię referencyjną, czy ich ścieżki wydatków netto spełniają wymogi określone w art. 6, 7 i 8.

4. Komisja bada w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich, czy ich krajowe średniookresowe plany budżetowo-strukturalne spełniają wymogi określone w art. 13.

5. Komisja bada w odniesieniu do danego państwa członkowskiego, czy pakiet reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, jest zgodny z art. 14.

Artykuł 17

Zatwierdzenie przez Radę krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego

1. Na zalecenie Komisji Rada przyjmuje zalecenie wyznaczające ścieżkę wydatków netto danego państwa członkowskiego oraz, w stosownych przypadkach, zatwierdzające zobowiązania dotyczące pakietu reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, zawartego w krajowym średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym. To zalecenie Rady przyjmuje się co do zasady w terminie sześciu tygodni od przyjęcia zalecenia Komisji.

2. W przypadku gdy, zgodnie z art. 31, krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny służy jako plan działań naprawczych koniecznych do skorygowania nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej, Rada zatwierdza w swoim zaleceniu również reformy i inwestycje niezbędne do skorygowania tych zakłóceń.

*Artykuł 18***Zalecenie Rady w sprawie zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego**

Jeżeli Rada uzna, że krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny nie spełnia wymogów określonych w art. 16 ust. 2, 3 i 5, uwzględniając ocenę Komisji, Rada zaleca danemu państwu członkowskiemu – opierając się na zaleceniu Komisji – przedłożenie zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego.

*Artykuł 19***Zalecenie Rady w przypadku niespełnienia wymogów przez państwo członkowskie**

Rada zaleca danemu państwu członkowskiemu – opierając się na zaleceniu Komisji – aby trajektoria referencyjna wydana przez Komisję stanowiła co do zasady ścieżkę wydatków netto państwa członkowskiego w przypadku gdy:

- a) dane państwo członkowskie nie przedstawi zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego w terminie jednego miesiąca od zalecenia Rady, o którym mowa w art. 18;
- b) Rada uzna, że zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny nie spełnia wymogów określonych w art. 16 ust. 2, 3 i 5, należycie uzasadniając swoje stanowisko;
- c) państwo członkowskie nie przedstawi swojego pierwszego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego lub nowego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego w ostatnim roku objętym bieżącym krajowym średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym, zgodnie z art. 11 ust. 1.

W sytuacji, o której mowa w akapicie pierwszym lit. a), dane państwo członkowskie i Komisja mogą uzgodnić przedłużenie tego terminu co do zasady o maksymalnie jeden miesiąc.

*Artykuł 20***Niewywiązanie się przez państwo członkowskie z zobowiązań dotyczących inwestycji i reform stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego**

Jeżeli państwu członkowskiemu przyznano przedłużenie okresu dostosowawczego, ale nie wywiązuje się ono w sposób zadowalający ze swojego pakietu zobowiązań dotyczących reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia, o którym mowa w art. 14, Rada może – na zalecenie Komisji i zgodnie z art. 29 – zalecić zmienioną ścieżkę wydatków netto z krótszym okresem dostosowawczym, chyba że istnieją obiektywne okoliczności uniemożliwiające realizację w pierwotnym terminie.

ROZDZIAŁ V

WDRAŻANIE KRAJOWYCH ŚREDNIOOKRESOWYCH PLANÓW BUDŻETOWO-STRUKTURALNYCH*Artykuł 21***Roczne sprawozdanie z postępów**

1. Do dnia 30 kwietnia każdego roku, każde państwo członkowskie przedkłada Komisji roczne sprawozdanie z postępów.
2. Roczne sprawozdanie z postępów, zawiera w szczególności informacje na temat postępów we wdrażaniu ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę, realizacji szerszej zakrojonych reform i inwestycji w kontekście europejskiego semestru oraz, w stosownych przypadkach, postępów w realizacji pakietu reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego.
3. Każde państwo członkowskie podaje swoje roczne sprawozdanie z postępów do wiadomości publicznej.
4. Komisja wykorzystuje informacje przekazane przez państwa członkowskie w rocznych sprawozdaniach z postępów, wraz z innymi istotnymi informacjami, do celów sporządzania oceny, o której mowa w art. 4 ust. 1. Ocena Komisji zostaje podana do wiadomości publicznej.
5. Państwa członkowskie mogą – zgodnie ze swoimi krajowymi ramami prawnymi – omówić sprawozdanie z postępów na forum swoich parlamentów narodowych oraz ze społeczeństwem obywatelskim, partnerami społecznymi i odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami.

*Artykuł 22***Monitorowanie przez Komisję**

1. Komisja monitoruje wdrażanie krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego, a w szczególności ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę oraz reformy i inwestycje stanowiące podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego.
2. Komisja ustanawia rachunek kontrolny, aby śledzić skumulowane odchylenia w górę i w dół odnotowanych wydatków netto od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę; saldo tego rachunku zostaje wyzerowane po zatwierdzeniu przez Radę nowego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego.
3. Na rachunku kontrolnym rejestruje się obciążenie, gdy odnotowane wydatki netto w danym państwie członkowskim w danym roku są wyższe niż ścieżka wydatków netto ustalona przez Radę.
4. Na rachunku kontrolnym rejestruje się uznanie, gdy odnotowane wydatki netto w danym państwie członkowskim w danym roku są niższe niż ścieżka wydatków netto ustalona przez Radę.
5. Skumulowane saldo rachunku kontrolnego jest sumą rocznych obciążeń i uznań, o których mowa w ust. 3 i 4. Wartość tę wyraża się jako procent PKB.
6. Obciążenia i uznania rejestruje się corocznie na podstawie danych dotyczących wyniku.
7. W przypadku gdy Rada przyjęła zalecenie na podstawie art. 25 lub 26, na rachunku kontrolnym danego państwa członkowskiego nie rejestruje się odchyień.

*Artykuł 23***Rola niezależnych instytucji fiskalnych**

1. Państwa członkowskie mogą zwrócić się do odpowiedniej niezależnej instytucji fiskalnej, o której mowa w art. 8a dyrektywy 2011/85/UE o przedstawienie oceny zgodności danych dotyczących wyników budżetu przedstawionych w rocznym sprawozdaniu z postępów, ze ścieżką wydatków netto ustaloną przez Radę.
2. W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą zwrócić się do odpowiedniej niezależnej instytucji fiskalnej o przeanalizowanie czynników leżących u podstaw odchylenia od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę. Analiza ta jest niewiążąca i uzupełniająca względem analizy przeprowadzonej przez Komisję.

*Artykuł 24***Europejska Rada Budżetowa**

1. Europejska Rada Budżetowa ustanowiona decyzją Komisji (UE) 2015/1937⁽²³⁾ doradza w zakresie wykonywania funkcji Komisji i Rady w ramach wielostronnego nadzoru budżetowego, jak określono w art. 121, 126 i 136 TFUE.
2. Przy wypełnianiu swoich zadań Europejska Rada Budżetowa cieszy się pełną niezależnością w wykonywaniu swoich funkcji i pełni swoje obowiązki w sposób bezstronny i wyłącznie w interesie Unii jako całości. Nie przyjmuje ani nie zwraca się o instrukcje do rządów państw członkowskich, instytucji lub organów Unii ani jakichkolwiek innych podmiotów publicznych lub prywatnych.
3. Do celów ust. 1 zadania Europejskiej Rady Budżetowej obejmują:
 - a) dokonywanie terminowej oceny ex post wdrażania unijnych ram zarządzania budżetowego;
 - b) doradzanie w kwestii przyszłego kursu polityki budżetowej odpowiedniego dla strefy euro jako całości, a także w kwestii zgodnych z nim odpowiednich krajowych kursów polityki budżetowej w ramach zasad paktu stabilności i wzrostu;
 - c) doradzanie, na wniosek Komisji lub Rady, w sprawie wdrażania paktu stabilności i wzrostu, w tym w sprawie przedłużenia ogólnej klauzuli wyjścia zgodnie z art. 25 ust. 3 niniejszego rozporządzenia;

⁽²³⁾ Decyzja Komisji (UE) 2015/1937 z dnia 21 października 2015 r. ustanawiająca niezależną doradcą Europejską Radę Budżetową (Dz.U. L 282 z 28.10.2015, s. 37).

- d) ścisłą współpracę z niezależnymi instytucjami fiskalnymi, o których mowa w art. 8a dyrektywy Rady 2011/85/UE, z myślą o promowaniu najlepszych praktyk;
 - e) przedstawianie sugestii dotyczących przyszłego rozwoju ram fiskalnych.
4. W skład Europejskiej Rady Budżetowej wchodzi przewodniczący i czterech członków.
 5. Przewodniczący i członkowie Europejskiej Rady Budżetowej są wybierani i powoływani przez Komisję, po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Radą, po przeprowadzeniu przejrzystej procedury oraz na podstawie udokumentowanego doświadczenia analitycznego i kompetencji w zakresie analizy finansów publicznych i makroekonomii. Przewodniczący i członkowie Europejskiej Rady Budżetowej są mianowani na okres trzech lat z możliwością jednokrotnego odnowienia kadencji na kolejny okres trzech lat.
 6. Europejska Rada Budżetowa uchwała swój regulamin wewnętrzny.
 7. Raz w roku Europejska Rada Budżetowa składa sprawozdanie ze swojej działalności Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji. Wszystkie sprawozdania i doradztwo Europejskiej Rady Budżetowej są podawane do wiadomości publicznej.

Artykuł 25

Ogólna klauzula wyjścia

1. W przypadku znacznego pogorszenia koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w całej Unii Rada, na zalecenie Komisji oparte na jej analizie Komisji, może przyjąć – co do zasady w ciągu czterech tygodni – zalecenie zezwalające państwom członkowskim na odchylenie od ich ścieżki wydatków netto, ustalonej przez Radę pod warunkiem, że nie zagraża to stabilności finansów publicznych w średnim okresie. Rada wskazuje termin ograniczający czas trwania takiego odchylenia do jednego roku.
2. Dopóki utrzymuje się znaczne pogorszenie koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w całej Unii, Komisja nadal monitoruje stabilność długu i zapewnia koordynację polityki oraz spójną kombinację polityki budżetowej i pieniężnej uwzględniającą strefę euro i wymiar unijny.
3. Rada, na zalecenie Komisji, może przedłużyć okres, w którym dopuszczalne jest odchylenie od ścieżek wydatków netto państw członkowskich ustalonych przez Radę, pod warunkiem utrzymywania się znacznego pogorszenia koniunktury gospodarczej w strefie euro lub w całej Unii. Europejska Rada Budżetowa wydaje opinię w sprawie przedłużenia okresu obowiązywania ogólnej klauzuli wyjścia. Przedłużenie można przyznać więcej niż jeden raz. Każde dodatkowe przedłużenie przyznaje się jednak na okres wynoszący maksymalnie jeden rok.

Artykuł 26

Krajowe klauzule wyjścia

1. Na wniosek państwa członkowskiego oraz na zalecenie Komisji oparte na jego analizie, Rada może w ciągu czterech tygodni od zalecenia Komisji przyjąć zalecenie zezwalające państwu członkowskiemu na odchylenie od jego ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę, w przypadku gdy wyjątkowe okoliczności pozostające poza kontrolą państwa członkowskiego mają znaczący wpływ na jego finanse publiczne, pod warunkiem że takie odchylenie nie zagraża stabilności finansów publicznych w średnim okresie. Rada wskazuje termin ograniczający czas trwania takiego odchylenia.
2. Na wniosek danego państwa członkowskiego i na zalecenie Komisji, Rada może przedłużyć okres, w którym dopuszczalne jest odchylenie od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę tego państwa członkowskiego, pod warunkiem że wyjątkowe okoliczności nadal się utrzymują. Przedłużenie można przyznać więcej niż jeden raz. Każde dodatkowe przedłużenie przyznaje się jednak na okres wynoszący maksymalnie jeden rok.

ROZDZIAŁ VI

PRZEJRZYSTOŚĆ I ROZLICZALNOŚĆ

Artykuł 27

Rola Parlamentu Europejskiego

1. Parlament Europejski jest zaangażowany w regularny i zorganizowany sposób w europejski semestr w celu zwiększenia przejrzystości, rozliczalności i poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje, w szczególności w drodze dialogu gospodarczego, o którym mowa w art. 28.

2. Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu krajowe średniookresowe plany budżetowo-strukturalne przedłożone przez państwa członkowskie. Komisja informuje Parlament Europejski o swojej ocenie ogólnej tych krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych. Właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może – w drodze dialogu gospodarczego, o którym mowa w art. 28 – zwrócić się do Komisji o stawienie się przed nią. W takich przypadkach Komisja może zostać poproszona o przedstawienie swojej oceny krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych.
3. Przewodniczący Rady i Komisja regularnie informują Parlament Europejski o rezultatach wielostronnego nadzoru prowadzonego na mocy niniejszego rozporządzenia.
4. W sprawozdaniu składanym Parlamentowi Europejskiemu przewodniczący Rady i Komisja uwzględniają rezultaty wielostronnego nadzoru prowadzonego na mocy niniejszego rozporządzenia.
5. Przewodniczący Eurogrupy co roku składa Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z rozwoju sytuacji w obszarze wielostronnego nadzoru w strefie euro.
6. Komisja przygotowuje i przekazuje Radzie co najmniej następujące informacje i bez zbędnej zwłoki udostępnia je Parlamentowi Europejskiemu:
 - a) oceny stabilności długu i ramy metodyczne tych ocen, po ich opublikowaniu;
 - b) krajowe średniookresowe plany budżetowo-strukturalne przedłożone przez państwa członkowskie, w tym trajektorie referencyjne i ścieżki wydatków netto, oraz wszelkie ich zmiany;
 - c) roczne sprawozdania z postępów przedłożone przez państwa członkowskie;
 - d) oceny i zalecenia Komisji dla Rady na podstawie art. 17–20 niniejszego rozporządzenia;
 - e) w stosownych przypadkach, analizę Komisji dotyczącą rozwoju sytuacji gospodarczej i społecznej opublikowaną w ramach europejskiego semestru;
 - f) ostrzeżenia Komisji na podstawie art. 121 ust. 4 TFUE;
 - g) w przypadku uruchomienia klauzul wyjścia na podstawie art. 25 lub 26 niniejszego rozporządzenia, analizę Komisji stwierdzającą, że stabilność finansów publicznych w średnim okresie nie będzie zagrożona.
7. Właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może zwrócić się do Komisji o przedstawienie co najmniej dwa razy w roku informacji na temat rezultatów wielostronnego nadzoru w ramach dialogu gospodarczego, o którym mowa w art. 28 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 28

Dialog gospodarczy

1. W celu zacieśnienia dialogu między instytucjami Unii, w szczególności Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją, Parlament Europejski może zaprosić przewodniczącego Rady, Komisję, a w stosownych przypadkach również przewodniczącego Rady Europejskiej lub przewodniczącego Eurogrupy do stawienia się przed Parlamentem Europejskim w celu omówienia wytycznych politycznych dla państw członkowskich wydanych przez Komisję, konkluzji Rady Europejskiej oraz rezultatów wielostronnego nadzoru na podstawie niniejszego rozporządzenia.
2. W stosownych przypadkach w ramach europejskiego semestru przeprowadzane są konsultacje z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym, Komitetem Polityki Gospodarczej, Komitetem ds. Zatrudnienia i Komitetem Ochrony Społecznej.
3. W stosownych przypadkach w europejski semestr włączane są również odpowiednie zainteresowane podmioty, zwłaszcza parlamenty narodowe i partnerzy społeczni, w odniesieniu do głównych kwestii politycznych, zgodnie z postanowieniami TFUE oraz krajowymi systemami prawnym i politycznymi.
4. Właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może zaprosić przewodniczącego Rady, Komisję, a w stosownych przypadkach również przewodniczącego Rady Europejskiej lub przewodniczącego Eurogrupy, do omówienia krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych, a także pozostałych informacji wymienionych w art. 27 ust. 6.

5. Zgodnie z art. 121 ust. 5 TFUE przewodniczący Rady i Komisja, a w stosownych przypadkach również przewodniczący Eurogrupy, każdego roku składają Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Europejskiej sprawozdanie z rezultatów wielostronnego nadzoru.

Artykuł 29

Zasada „przestrzegaj lub wyjaśnij”

Oczekuje się, że co do zasady Rada zastosuje się do zaleceń i wniosków Komisji lub publicznie wyjaśni swoje stanowisko.

Artykuł 30

Dialog z państwem członkowskim

Właściwa komisja Parlamentu Europejskiego może umożliwić udział w wymianie poglądów państwu członkowskiemu, którego dotyczy zalecenie Rady na podstawie art. 121 ust. 4 TFUE.

ROZDZIAŁ VII

POWIĄZANIA Z ROZPORZĄDZENIEM (UE) NR 1176/2011

Artykuł 31

Powiązania z procedurą dotyczącą zakłóceń równowagi makroekonomicznej

1. Fakt niezrealizowania w zadowalający sposób – po dokonaniu oceny zgodnie z art. 21 niniejszego rozporządzenia – reform i inwestycji, które ujęto w krajowym średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym danego państwa członkowskiego i które są istotne z punktu widzenia zakłóceń równowagi makroekonomicznej, jest brany pod uwagę:

- a) przez Komisję podczas przeprowadzania szczegółowych ocen sytuacji zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011; oraz
- b) przez Radę i Komisję – do celów ich odnośnych zaleceń, przy rozważaniu, czy należy stwierdzić istnienie nadmiernego zakłócenia równowagi i zalecić temu państwu członkowskiemu podjęcie działań naprawczych zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011.

Komisja uwzględni wszelkie informacje, które dane państwo członkowskie uzna za istotne.

2. Państwo członkowskie, wobec którego wszczęto procedurę dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, przedkłada zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny zgodnie z art. 15 niniejszego rozporządzenia. Ten zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny powinien być zgodny z zaleceniem Rady przyjętym zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011. Przedłożenie zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego podlega zatwierdzeniu przez Radę zgodnie z art. 17–20 niniejszego rozporządzenia. Zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny oceniany jest zgodnie z art. 16 niniejszego rozporządzenia.

3. Jeżeli państwo członkowskie przedkłada zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu, plan ten służy jako plan działań naprawczych wymagany na podstawie art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, i określa konkretne działania w ramach polityki, które to państwo członkowskie realizuje lub zamierza realizować, oraz zawiera harmonogram ich realizacji.

4. Zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 i na podstawie sprawozdania Komisji Rada ocenia zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny w terminie dwóch miesięcy od jego przedłożenia. Monitorowanie i ocena wdrażania zmienionego planu odbywają się zgodnie z art. 22 niniejszego rozporządzenia oraz art. 9 i 10 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011.

ROZDZIAŁ VIII

POWIĄZANIA Z ROZPORZĄDZENIEM (UE) NR 472/2013

Artykuł 32

Powiązania z procedurą wzmocnionego nadzoru

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 11 i 21 niniejszego rozporządzenia, państwo członkowskie nie ma obowiązku przedkładać krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego ani rocznego sprawozdania z postępów, w przypadku gdy jest ono objęte programem dostosowań makroekonomicznych na podstawie art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013⁽²⁴⁾.

⁽²⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1).

2. W przypadku gdy państwo członkowskie posiada aktywny średniookresowy plan budżetowo-strukturalny i zostaje ono objęte programem dostosowań makroekonomicznych na podstawie art. 7 rozporządzenia (UE) nr 472/2013, ten krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny jest uwzględniany przy opracowywaniu programu dostosowań makroekonomicznych.

ROZDZIAŁ IX

PRZEPISY WSPÓLNE

Artykuł 33

Dialog z państwami członkowskimi

Komisja zapewnia stały dialog z państwami członkowskimi. W tym celu Komisja w szczególności przeprowadza misje w celu oceny sytuacji społeczno-gospodarczej w danym państwie członkowskim i zidentyfikowania wszelkich czynników ryzyka lub trudności związanych z przestrzeganiem przepisów niniejszego rozporządzenia. Do celów tego dialogu Komisja może zasięgać opinii odpowiednich zainteresowanych podmiotów mających siedzibę w danym państwie członkowskim.

Artykuł 34

Misje monitorujące

1. Komisja może prowadzić misje monitorujące w państwach członkowskich, do których skierowano zalecenia wydane na podstawie art. 121 ust. 4 TFUE.

2. W przypadku gdy dotyczy to państwa członkowskiego, którego walutą jest euro, lub państwa członkowskiego uczestniczącego w europejskim mechanizmie kursów walutowych, w trzecim etapie unii gospodarczej i walutowej (ERM II) ustanowionej rezolucją Rady Europejskiej z dnia 16 czerwca 1997 r. ⁽²⁵⁾, Komisja może, w stosownych przypadkach, zaprosić do udziału w tych misjach monitorujących przedstawicieli Europejskiego Banku Centralnego.

Artykuł 35

Sprawozdanie

1. Do dnia 31 grudnia 2030 r. a następnie co pięć lat, Komisja publikuje sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia, do którego dołącza się w stosownych przypadkach wnioski dotyczące zmiany niniejszego rozporządzenia.

2. W sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się przeglądu:

- a) skuteczności niniejszego rozporządzenia w osiąganiu jego celów określonych w art. 1;
- b) postępów w zapewnianiu ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych i trwałej konwergencji wyników gospodarczych państw członkowskich.

3. Sprawozdanie to przekazywane jest Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 36

Przepisy przejściowe

1. W odniesieniu do pierwszych krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych zastosowanie mają następujące przepisy:

- a) na zasadzie odstępstwa od art. 9 ust. 1 Komisja przekazuje danym państwom członkowskim do dnia 21 czerwca 2024 r. uprzednie zalecenia oparte na najnowszej prognozie Komisji, a państwa członkowskie przedkładają swoje krajowe średniookresowe plany budżetowo-strukturalne do dnia 20 września 2024 r., zgodnie z art. 11, chyba że dane państwo członkowskie i Komisja uzgodnią przedłużenie tego terminu o rozsądny okres.
- b) na zasadzie odstępstwa od art. 9 ust. 2, państwa członkowskie mogą zwrócić się do Komisji z prośbą o wymianę techniczną w miesiącu poprzedzającym dzień 21 czerwca 2024 r.;
- c) na zasadzie odstępstwa od art. 11 ust. 3 państwa członkowskie mogą przeprowadzić konsultacje publiczne z partnerami społecznymi, władzami regionalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i innymi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami zgodnie z zasadami określonymi w art. 11 i w odpowiednich terminach;

⁽²⁵⁾ Dz.U. C 236 z 2.8.1997, s. 5.

- d) w okresie działania środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zobowiązania zawarte w zatwierdzonym planie odbudowy i zwiększania odporności danego państwa członkowskiego uwzględniane są na potrzeby przedłużenia okresu dostosowawczego zgodnie z art. 14, pod warunkiem że plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera istotne reformy i inwestycje mające na celu poprawę stabilności finansów publicznych i zwiększenie potencjału wzrostu gospodarki, a dane państwo członkowskie zobowiązuje się do kontynuowania reform przez pozostały okres objęty krajowym średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym, a także do utrzymania średniego poziomu inwestycji finansowanych ze środków krajowych w okresie objętym planem odbudowy i zwiększania odporności;
- e) projekty wspierane z pożyczek w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, a także krajowe współfinansowanie programów finansowych przez Unię w 2025 i 2026 r., są brane pod uwagę w przypadku, państwo członkowskie wystąpi z wnioskiem o wyjątek od zabezpieczenia przed opóźnieniem wysiłku na rzecz dostosowania fiskalnego na koniec okresu dostosowawczego, o którym to zabezpieczeniu mowa w art. 6 lit. c), pod warunkiem że taki wyjątek nie zagraża stabilności finansów publicznych w średnim okresie;
- f) biorąc pod uwagę wyjątkowy wpływ niedawnych wstrząsów gospodarczych i obecną niepewność co do szacowanego wzrostu potencjalnego, państwa członkowskie mogą stosować bardziej stabilne szeregi czasowe niż te wynikające ze wspólnie uzgodnionej metodyki, pod warunkiem że jest to należycie uzasadnione argumentami ekonomicznymi, a skumulowany wzrost w horyzoncie prognozy pozostaje zasadniczo zgodny z wynikami tej metodyki.
2. Do dnia 31 grudnia 2028 r. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o swoich wstępnych ustaleniach dotyczących stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 37

Uchylenie rozporządzenia (WE) nr 1466/97

Rozporządzenie (WE) nr 1466/97 traci moc.

Artykuł 38

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 29 kwietnia 2024 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

R. METSOLA

W imieniu Rady

Przewodniczący

M. MICHEL